

EEN FATSOENLIJK RIDDERKERK

Verkiezingsprogramma 2026-2030

Ridderkerk

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Een eerlijke, fatsoenlijke overheid	3-9
1.1 Veiligheid in het dorp	3
1.2 Veiligheid thuis	4
1.3 Verkeersveiligheid	4
1.4 Investeren in goede bereikbaarheid	5
1.5 Geluidsoverlast	6
1.6 Overlast van dieren	6
1.7 Gemeentelijke dienstverlening	7
1.8 Wonen	7
1.9 Werkgelegenheid	8
1.10 Arbeidsmigranten, asiel en integratie	8
1.11 Zondagsrust	9
Samen kunnen we meer	10-14
2.1 Een bloeiend verenigingsleven	10
2.2 Inwoners aan zet	11
2.3 Ontmoeten	11
2.4 Toegankelijkheid van kunst en cultuur	13
2.5 Verbeteren van leesvaardigheid en digitale inclusie	13
2.6 Lokaal ondernemerschap en inkoopbeleid	14
Omzien naar elkaar	15-19
3.1 Iedereen moet mee kunnen doen	15
3.2 Mantelzorgers	16
3.3 Gezond, vitaal en betrokken oud worden in Ridderkerk	16
3.4 Armoede en schulden voorkomen	17
3.5 Dakloosheid	17
3.6 Preventie, sport en gezonde levensstijl	18
3.7 Jeugdhulp en WMO	18
3.8 Verwarde personen	19
3.9 Zorgwekkend gedrag	19
Zorg voor de toekomst	20-24
4.1 Leefbaarheid en vergroening	20
4.2 Leefomgeving en omgevingswet	20
4.3 Cultureel erfgoed	21
4.4 Gezonde gemeentefinanciën	21
4.5 Afvalbeleid	21
4.6 Natuurbeleid	22
4.7 Gezonde waterkwaliteit	22
4.8 Landbouw en landschap van de toekomst	23
4.9 Energietransitie, duurzaamheid en klimaatbeleid	23

Inleiding

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van het CDA Ridderkerk, met onze ambities en doelen voor de komende periode. En ook hoe wij denken dit te kunnen bereiken.

Het CDA gelooft in de kracht van de Ridderkerkse gemeenschap. Onze vier kernwaarden zijn hierbij ons kompas. Deze waarden zijn de basis voor onze inzet voor Ridderkerk.

Een eerlijke, fatsoenlijke overheid

De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal, dit noemen wij publieke gerechtigheid. Wij maken ons sterk voor een rechtvaardig bestuur dat duidelijke grenzen stelt en mensen zekerheid geeft. Het behoud van een sterke rechtsstaat is hierbij onmisbaar.

Samen kunnen we meer

Iedereen in onze samenleving heeft een eigen en een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Wij noemen dit ook gespreide verantwoordelijkheid. Samen kunnen we meer. We maken ons sterk voor minder regels en meer ruimte voor verenigingen en coöperaties. De overheid moet zich niet met alles bemoeien, maar vertrouwen geven. Mensen weten vaak zelf veel beter wat er nodig is in hun dorp of wijk.

Omzien naar elkaar

Als mens zijn we aan elkaar gegeven. We zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zijn het gelukkigst als we in gemeenschap met anderen leven, als we worden gezien en gewaardeerd. Mensen die kwetsbaar zijn verdienen steun en solidariteit. Steun van een sterke samenleving en steun van een beschermende overheid.

Zorg voor de toekomst

We zorgen ervoor dat we de wereld beter achterlaten voor onze kinderen en kleinkinderen. Vanuit rentmeesterschap: zorgen voor het klimaat, inzetten op duurzaamheid en een gezonde leefomgeving. Maar het gaat ook over het koesteren van de cultuur en tradities, die we hebben geërfd van de generaties voor ons. Wij gaan verantwoordelijk om met belastinggeld omdat we de volgende generatie niet met onze rekening mogen opzadelen.

Dagelijks bouwen wij zo, vanuit deze kernwaarden, aan een fatsoenlijk Ridderkerk.

Een eerlijke, fatsoenlijke overheid

1.1 Veiligheid in het dorp

Veiligheid is een zaak van iedereen. De gemeente moet betrouwbaar zijn, vertrouwen uitstralen en actief bijdragen aan een veilige leefomgeving voor alle inwoners. Het CDA wil dit bereiken door in te zetten op preventie, toezicht en handhaving. Voor een echt veilige samenleving is meer nodig dan alleen handhaving. Samenwerking met politie, BOA's, maatschappelijke partners, bedrijven en inwoners is daarbij essentieel.

High Impact Crimes (HIC), zoals woninginbraken, straatroven, babbeltrucs, overvallen en ondermijning verdienen de volle aandacht in Ridderkerk. Inwoners moeten zich altijd **veilig** voelen, zowel op straat als in hun eigen huis. Het integraal veiligheidsbeleid (IVB) zal ook na 2028 geëvalueerd en vernieuwd moeten blijven worden. **Met bijzondere aandacht voor het tegengaan van mensenhandel, illegale prostitutie en drugsgebruik in Ridderkerk.**

Het CDA wil meer actie ondernemen tegen drugsgebruik. Naast reactieve maatregelen, zoals het inzetten op handhaven, moeten er ook meer maatregelen aan de voorkant worden ingezet om drugsgebruik tegen te gaan. Meer aandacht en gesprek over de gevolgen van drugsgebruik, voortbordurend op de gemeentelijke campagne *“wat vind jij normaal”*. Hier valt ook het gebruik van lachgas onder. Ook op dit vlak dient meer op preventie te worden ingezet. Daarom zijn wij **tegen het toelaten van coffeeshops** in Ridderkerk.

Om de veiligheid zichtbaar te vergroten, zetten wij in op **extra camerabewaking** op locaties waar dit nodig is, zoals bij (wijk)winkelcentra en bij de nieuw op te knappen fietsenstalling aan de Sportlaan-Rotterdamseweg. Juist vanwege het gevoel van toegenomen overlast helpt cameratoezicht om het veiligheidsgevoel te vergroten en bij te dragen aan aantrekkelijke openbare locaties. Ook is op ons initiatief een tweede mobiele camera-unit (MCU) aangeschaft. Daarnaast willen wij onveilige locaties beter in kaart brengen en waar nodig ook beter of extra verlichten, zodat iedereen zich veilig kan voelen.

De aanwezigheid van onze hulpdiensten is van groot belang. Het CDA is voorstander van het **behouden van het huidige politiebureau**. Mocht dit bureau toch verdwijnen, dan zetten wij ons voor het behoud van een politie locatie in Ridderkerk. Ook willen wij dat Ridderkerk een goed gefaciliteerde brandweerkazerne behoudt en dat de aanrijtijden van ambulances zo kort mogelijk blijven.

Zeer zorgelijk is de trend dat (jonge) kinderen steeds vaker wapens op zak hebben. Het CDA blijft daarom **investeren in het Ridderkerks jongerenwerk**, dat veel jongeren bereikt. Bij signalen over messen of andere wapens steunen wij het instellen van veiligheidsrisicogebieden om de veiligheid in de wijken te waarborgen.

Speerpunten:

- Geen coffeeshops in Ridderkerk
- Meer preventie op drugsgebruik
- Inzet van mobiel cameratoezicht op plekken met langdurige ernstige overlast of onveilige situaties
- Behoudt van een wijkagent in iedere wijk
- Blijven investeren in het Ridderkerks jongerenwerk
- Een jaarlijkse actie om wapens, messen en munitie anoniem in te leveren bij de politie

1.2 Veiligheid thuis

Thuis moeten mensen zich beschermd en geborgen voelen. Dit geldt nog meer voor kwetsbare groepen. Het gezin is de plek waar kinderen opgroeien en waar men de normen en waarden van de maatschappij meekrijgt. Daarnaast is het ook de plek waar mensen leren samen te leven met elkaar. Wij vinden het belangrijk dat iedere Ridderkerker in nood weet waar men terecht kan. Daarom besteden we via de gemeentelijke kanalen **structureel aandacht aan hulp- en veiligheidsinstanties**. Er moet blijvend aandacht zijn voor femicide, stalking en huiselijk geweld waarbij sterk wordt ingezet op preventie en vroegsignalering. En als het zich wel heeft voorgedaan dan het tijdig inschakelen van hulp voor slachtoffer en dader.

1.3 Verkeersveiligheid

Een belangrijk onderwerp voor het CDA is verkeersveiligheid. Iedereen moet zich veilig op straat kunnen bewegen, zowel voetgangers, fietsers als automobilisten. Waar er sprake is van onveilige situaties zullen bijvoorbeeld snelheidsbeperkingen toegepast moeten worden.

Wij pleiten voor **eenduidige regels en duidelijke verkeersborden**. Daar waar er nu nog een aantal wegen in beheer van het Waterschap Hollandse Delta zijn en Ridderkerk daarover geen zeggenschap heeft, kan Ridderkerk na overdracht zelf de inrichting en snelheidslimieten bepalen. Wij willen in gesprek met het Waterschap Hollandse Delta om de snelheid op de Rotterdamseweg te verlagen om zo geluidsoverlast te verminderen en de luchtkwaliteit te verbeteren.

In de afgelopen jaren is gewerkt aan de top 20 meest verkeersonveilige situaties. Van deze top 20 zijn al 6 onveilige verkeerssituaties aangepakt.

Het CDA ziet de nog openstaande acties graag opgepakt en opgelost. Zo ook situaties waarbij openbaar groen het zicht ontnemt en verbeteringen op de voetgangersoversteekplaatsen.

Er is een duidelijke toename van elektrisch ondersteunde fietsen, zowel in Nederland als in Ridderkerk. Overlast van te hard rijdende fatbikes, foutief parkeren en rijden over de stoep is een doorn in het oog. Wij pleiten voor strengere regels op landelijk niveau en het strenger handhaven van de verkeersregels voor onder andere fatbikes en elektrische steps.

Het CDA blijft zich, net als de afgelopen jaren, inzetten om de voetgangersoversteekplaatsen en fietspaden in Ridderkerk veiliger te maken. Dit doen wij door in te zetten op het **extra verlichten van de voetgangersoversteekplaatsen** bij scholen. Daarnaast zetten wij ons in voor een veilige schoolomgeving door het creëren van **schoolzones**.

Speerpunten:

- Veilige en toegankelijke voet- en fietspaden voor iedereen, ook voor scootmobielen, rollators en mensen met een visuele beperking
- Goed verlichte voetgangersoversteekplaatsen
- Een type rotonde om zo duidelijkheid te scheppen met duidelijke bebording
- Blijvend aanpakken van alle verkeersonveilige plekken in Ridderkerk
- Schoolzones realiseren voor de verkeersveiligheid
- De aanleg van een voetpad tussen de Kerkweg en de parkeerplaats van het Oosterpark

1.4 Investeren in goede bereikbaarheid

Goede bereikbaarheid stelt mensen in staat om te participeren in de samenleving en draagt bij aan verbetering van de leefomgeving. Het CDA maakt zich hard voor **gratis openbaar vervoer voor minima**.

Wij gaan voor een veilig en fijnmazig fietsnetwerk. De aansluiting met de omliggende gebieden (o.a. in de metropoolregio en de Drechtsteden) is belangrijk. En er moet gekeken worden naar voldoende **fietsparkeergelegenheden**. Daarnaast is goede bereikbaarheid van de diverse wijken tijdens spitsuren van groot belang voor een goede leefomgeving en de veiligheid die men ervaart. Te allen tijde moeten hulpverleningsvoertuigen alle wijken snel kunnen bereiken. Hierbij wil het CDA dat de bereikbaarheid voor hulpdienst in de toekomst gewaarborgd blijft. Voor inwoners van Oostendam blijft het mogelijk om met de auto en de fiets van en naar Ridderkerk te rijden via de Oostmolendijk.

Openbaar vervoer over de weg

Over het openbaar vervoer in Ridderkerk maakt het CDA zich zorgen. Vanwege o.a. een tekort aan chauffeurs is de dienstregeling in Ridderkerk de afgelopen jaren afgeschaald en vallen er geregeld ritten uit. Indien dit in de toekomst weer gebeurt, willen wij dat de eerste en laatste ritten gereden blijven worden. Ridderkerkers die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer, moeten ervan uit kunnen gaan dat ze 's avonds 'gewoon' thuis kunnen komen. Het CDA blijft groot voorstander van inzet van de **buurtbus** en de inzet van de vrijwilligers ter ondersteuning van het Ridderkerkse openbaar vervoer netwerk. Daarbij moet er goed zorg gedragen worden voor de vrijwilligers die dit netwerk in stand houden. Daarnaast zijn wij ook voor het behoud van de **BOB-bus** voor een veilige reis van en naar Rotterdam, ook in de nacht.

De HOV-visie blijft belangrijk om in te investeren, dit zorgt voor sterke en betrouwbare buslijnen bijvoorbeeld naar Zuidplein en Kralingse Zoom. Ook de verbinding naar station Barendrecht moet wat het CDA betreft niet ontbreken. Voor het realiseren van de **sterke buslijnen** moet Ridderkerk, samen met de MRDH, investeren in wegen en rotondes waarover deze bussen rijden. Verschillende bushaltes o.a. op de Rotterdamse weg en de carpoolplaats bij Drievliet-Oostendam zijn aan vervanging toe en bieden momenteel geen comfort of een veilig gevoel. We blijven daarom aandringen bij het Waterschap Hollandse Delta om de bushaltes goed te onderhouden en indien nodig te vervangen.

Deelmobiliteit

Het CDA Ridderkerk wil dat iedereen zich in onze gemeente makkelijk en duurzaam kan verplaatsen. Deelmobiliteit – zoals deelauto's, deelfietsen en deelscooters – kan hier mogelijk een bijdrage aan leveren. Door voertuigen te delen, **verminderen we de parkeerdruk, verbeteren we de luchtkwaliteit** en maken we duurzaam vervoer bereikbaar voor meer mensen. Wel is het belangrijk dat vormen van deelmobiliteit geen overlast veroorzaken in onze wijken. Deelfietsen en deelscooters moeten netjes worden geparkeerd en mogen niet willekeurig worden achtergelaten op stoepen en andere plekken. Goede afspraken met aanbieders en duidelijke handhaving zijn daarbij essentieel.

Openbaar vervoer over het water

Uniek in onze regio is de waterbus die aanmeert aan de Schans in Slikkerveer. Een mooi vervoersmiddel om Rotterdam, Dordrecht en de gemeenten aan de Maas en Noord te bereiken. De gemeente Ridderkerk moet doen wat zij kan om deze vorm van vervoer te blijven behouden. **Voor het CDA is het behouden van het Driehoeksveer en de huidige waterbusverbinding een prioriteit.**

Speerpunten:

- De snelfietsroute (de F15) doortrekken naar omliggende gemeenten o.a. naar Rotterdam
- Bereikbaarheid voor hulpverleningsvoertuigen en het OV via Nieuw-Reijerwaard moet gewaarborgd blijven door een extra busbaan op de Verbindingsweg

- Ontlasten van de IJsselmondse knoop door in te zetten in een oprit naar de A16 vanuit Nieuw-Reijerwaard
- Bevordering van goede voorzieningen voor parkerende vrachtwagens en hun chauffeurs op specifiek aangewezen parkeerterreinen (o.a. Nieuw Reijerwaard)
- Blijven investeren in het bestaan van de buurtbus
- Behouden van het Driehoeksveer en de huidige waterbusverbinding

1.5 Geluidsoverlast

Ridderkerk ligt klem tussen drie rijkswegen en de druk bevaren rivier de Noord. Veel Ridderkerkers ervaren daardoor dagelijks geluidsoverlast. Het CDA Ridderkerk vindt dat iedereen in een **prettige en gezonde leefomgeving** moet kunnen wonen. Daarom zetten wij ons, waar mogelijk, in om de **snelheid te verminderen** en het gebruik van **zeer stil asfalt** (ZSA) te bevorderen.

Daarnaast willen we graag aanhaken bij de proeven met **geluidsflitspalen**, die hardrijders aanpakken op basis van het geproduceerde geluidsniveau. Dit kan een waardevolle aanvulling zijn op de bestaande handhaving en bijdragen aan een stillere woonomgeving.

Het CDA is blij met het geluidsschermbord dat in 2026 in het Oosterpark wordt geplaatst. Deze belangrijke maatregel draagt bij aan een structurele vermindering van verkeersgeluid voor omwonenden. Wij blijven er bij de betrokken overheden op aandringen dat dergelijke projecten voortvarend worden uitgevoerd en dat er blijvend wordt geïnvesteerd in een stiller en leefbaarder Ridderkerk.

Speerpunten:

- Geluidsoverlast in Ridderkerk verminderen door de inzet van meer 30 km zones
- Inzetten op gebruik van zeer stil asfalt (ZSA)
- Ridderkerk sluit zich aan bij proeven met geluidsflitspalen

1.6 Overlast van dieren

In Ridderkerk ervaren inwoners steeds vaker overlast van dieren, zoals ratten in woonwijken, ganzen op grasvelden en andere diersoorten die zorgen voor vervuiling, schade of onveilige situaties. Het CDA vindt dat de gemeente actief moet optreden om deze overlast in de openbare ruimte te beperken, met oog voor de gezondheid, veiligheid en leefbaarheid van onze inwoners. De gemeente heeft hierin het voortouw om te zoeken naar **diervriendelijke oplossingen** en gaan in overleg met partners op zoek naar goede alternatieven. Daarnaast is het belangrijk dat er ingezet wordt op **voorlichting en preventie** om nieuwe overlast te voorkomen. Te denken valt aan het voeren van eendjes, dit lijkt onschuldig, maar zorgt op veel plekken in Ridderkerk voor rattenoverlast. Wij maken ons sterk voor een beheerplan waarin deze zaken worden aangepakt.

Speerpunten:

- Actief bestrijden van rattenoverlast in wijken en rondom afvalpunten
- Inzetten op goede voorlichting en preventie om nieuwe overlast van dieren te voorkomen
- Beheerplan overlastgevendende dieren opstellen

1.7 Gemeentelijke dienstverlening

Het CDA Ridderkerk staat voor een eerlijk en transparant openbaar bestuur, waarin wordt gehandeld in het belang van de inwoners. Gemeentelijke dienstverlening moet voor iedereen toegankelijk blijven. Dat betekent dat informatie zowel **schriftelijk, telefonisch als digitaal** beschikbaar en bereikbaar is. Naast de toenemende digitalisering vindt het CDA het belangrijk dat inwoners zonder digitale voorzieningen voldoende ondersteuning krijgen. Ook willen wij dat meldingen van inwoners altijd binnen redelijke termijn een terugkoppeling krijgen. Goede ICT is hierbij onmisbaar: van de website en het aanvragen van een rijbewijs tot participatie en het uitkeren van subsidies. Daarom willen wij **blijvend investeren in ICT en gegevensbescherming**.

Informatie vanuit de gemeente moet bovendien in begrijpelijk Nederlands worden aangeboden. Voor inwoners die de Nederlandse taal minder goed beheersen, vindt het CDA dat belangrijke informatie, bijvoorbeeld over afval, wet- en regelgeving en noodnummers – ook in **meerdere talen beschikbaar** komt.

Speerpunten:

- Blijven investeren in ICT en gegevensbescherming
- Het behouden van het wekelijkse inloopsprekuur van het college, waarbij dit spreekuur regelmatig ook in de wijken plaatsvindt
- Informatie vanuit de gemeente altijd duidelijk, begrijpelijk en toegankelijk maken in meerdere talen
- Gemeentelijke brieven bevatten altijd een telefoonnummer van het Klant Contact Centrum

1.8 Wonen

Het gemeentelijk woonbeleid moet gericht zijn op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk. Heel Nederland, en daarmee ook Ridderkerk, heeft te maken met een grote krapte op de woningmarkt. Het CDA wil extra aandacht **voor starters, senioren, mensen met een kleine portemonnee en eenpersoonshuishoudens**. Voor deze groepen moeten er extra woningen komen die aansluiten bij hun wensen en mogelijkheden.

Het CDA ziet de mogelijkheid om tot 2035 minimaal **2.000 extra woningen te realiseren**, bijvoorbeeld op locaties zoals de oude Beverbol, de oude Gemini, het Trelleborgterrein en het P.C. Hooftgebied. Daarbij zetten wij in op betaalbare koopwoningen, sociale huur, flexwoningen en woonconcepten als Knarrenhoven en friendswoningen. Zo stimuleren we doorstroming op de woningmarkt. Daarnaast willen wij ruimte bieden aan kangoeroewoningen en zorgwoningen in achtertuinen, zodat ouders, kinderen of andere familieleden dicht bij elkaar kunnen wonen en elkaar kunnen ondersteunen wanneer dat nodig is.

Leegstand is onwenselijk en zonde. Daarom wil het CDA een **leegstandverordening** invoeren voor woningen die, zonder geldende reden, langer dan een jaar leegstaan. Ook willen wij leegstaande bedrijfsruimten waar mogelijk ombouwen tot woningen. Wij vinden het belangrijk dat mensen met een band met Ridderkerk hier ook kunnen blijven wonen. Bij de verdeling van sociale huurwoningen geven wij voorrang aan inwoners die al in Ridderkerk wonen of een **aantoonbare binding** met onze gemeente hebben. Voor nieuw te bouwen koopwoningen pleiten wij voor een **zelfbewoningsplicht voor kopers** en toewijzing op basis van **sociale of economische binding** aan Ridderkerk.

Woningbouw heeft altijd invloed op de leefbaarheid. Bij nieuwe plannen en visies moet ook de **impact op de leefomgeving** expliciet in kaart wordt gebracht. Wij ondersteunen de huidige visie rond hoogbouw. Wel blijven wij het belangrijk vinden dat bij alle nieuwe ontwikkelingen goed gekeken wordt waar hoogbouw in te zetten en of dit passend is bij het karakter van bestaande bebouwing en omgeving. Anderzijds zien wij ook dat hoogbouw kan bijdragen aan vergroten van de woningvoorraad. Er zal een juiste balans moeten worden gevonden passend bij het **karakter van de wijk en de leefbaarheid**.

Speerpunten:

- Inzetten op doorstroming door de bouw van flex- en seniorenwoningen
- Flexwoningen realiseren voor spoedgevallen
- Leegstaande bedrijfsruimten ombouwen tot woningen
- Zelfbewoningsplicht bij nieuwe koopwoningen tegen speculatie
- Maatregelen tegen verkamering van koopwoningen om individuele verhuur tegen te gaan
- Voorrang voor Ridderkerkers bij toewijzing van sociale huurwoningen en nieuw te bouwen koopwoningen

1.9 Werkgelegenheid

Het CDA zet in op duurzame werkgelegenheid. Tijdelijke arbeidsplaatsen moeten zoveel mogelijk perspectief bieden op een vervolg. Werken geeft mensen levensvreugde. Wij zetten in op het voorkomen van werkloosheid. Mensen in de bijstand worden zoveel mogelijk naar een **lokale basisbaan** geleid. Dit is een parttimebaan die meer opbrengt dan de bijstandsuitkering en gericht moet zijn op doorstroming naar een volwaardige baan. Het CDA vindt het belangrijk dat jongeren de kans krijgen om ervaring op te doen binnen hun eigen gemeenschap. Daarom willen wij dat de gemeente actief kansen biedt aan Ridderkerkse jongeren om stage te lopen of werkervaring op te doen. Zo leren zij niet alleen praktische vaardigheden, maar ook wat het betekent om bij te dragen aan de samenleving. Ook speelt Facet Ridderkerk een belangrijke rol bij het stimuleren van **maatschappelijke stages en vrijwilligerswerk**.

1.10 Arbeidsmigranten, asiel en integratie

Participatie van alle inwoners is belangrijk. Nieuwkomers moeten snel mee kunnen doen in de samenleving. Het CDA streeft ernaar dat iedereen een (passende) baan heeft of een opleiding volgt. Vrouwelijke statushouders en oudkomers (meerderjarige vreemdelingen die al langer dan 12 maanden in het Rijksregister zijn ingeschreven) hebben vaak een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Het CDA wil dat wanneer een partner werk vindt, de begeleidingstrajecten van de andere partner moeten kunnen doorgaan. Maatschappelijke begeleiding moet leiden tot **zelfredzaamheid**. Deze begeleiding kan ook gedaan worden door vrijwilligers, denk bijvoorbeeld inzet van mensen die de AOW gerechtigde leeftijd hebben.

De huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten moet menselijk en veilig zijn en zo min mogelijk belastend voor de buurt. Hier ligt een verantwoordelijkheid bij werkgevers en de uitzendbranche. De gemeente moet ook actief aan de slag om dit te bevorderen. Er dient streng gehandhaafd te worden op het aantal tijdelijke arbeidsmigranten in eengezinswoningen en appartementen. **Verkamering** dient tegengegaan te worden. Bij huisvesting van arbeidsmigranten wordt de buurt in een vroeg stadium geïnformeerd en geraadpleegd. Arbeidsmigranten moeten goed op de hoogte zijn van beschikbare taalcursussen, publieke voorzieningen en belangrijke regels die in Nederland gelden. Het CDA steunt de plannen voor het realiseren van woningen voor **arbeidsmigranten** op Nieuw Reijerwaard.

Waar het nieuwkomers betreft zien wij inclusie en integratie als processen waarbij nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij met inachtneming van geldende **normen en waarden** en waar de gemeenschap hen open en behulpzaam tegemoet treedt.

We pakken onze verantwoordelijkheid voor de opvang van vluchtelingen vanuit wet- en regelgeving en daarbij oog houdend voor de menselijke waardigheid en de balans met onze eigen woningzoekenden.

Speerpunten:

- Actieve opstelling van de gemeente voor maatschappelijke begeleiding nieuwkomers
- Maatregelen en handhaving voor goede huisvesting arbeidsmigranten ter voorkoming van overlast

1.11 Zondagsrust

Het CDA hecht aan **waarden en traditie**. De zondag is een dag voor rust, bezinning en ontmoeting. Dit kan door bijvoorbeeld een kerkdienst te bezoeken maar ook door tijd met familie en gezin door te brengen, actief te zijn bij de sportvereniging of met vrijwilligerswerk. Deze waarden en tradities zijn belangrijk.

Het CDA is **tegen zondagsopenstelling** van winkels in de gemeente, ook om de kleine ondernemer de ruimte te blijven bieden om een dag voor zichzelf te hebben.

Samen kunnen we meer

Het CDA staat voor samenwerking van de (gemeentelijke) overheid met inwoners en organisaties voor gedeelde verantwoordelijkheid in plaats van ieder voor zich. Een samenleving waarin iedereen mee moet kunnen doen en iedereen telt. Waarden en tradities helpen om inwoners zich thuis te laten voelen in een onrustige wereld. De gemeente Ridderkerk moet initiatieven ondersteunen die hier een actieve bijdrage aan leveren op sociaal, cultureel of natuurgebied. Binnen verenigingen, scholen, (sport)clubs, samenwerkingsverbanden, kerken in de breedste zin van het woord, de familie en het gezin en ook gewoon op straat. Samen bereik je meer dan alleen, met elkaar voor een fatsoenlijk Ridderkerk.

2.1 Een bloeiend verenigingsleven

Ridderkerk heeft een **rijk verenigingsleven** waar wij als CDA trots op zijn. Onze gemeente kent vele sportverenigingen, van bijvoorbeeld turnen, voetbal, tennis, hockey tot korfbal. Daarnaast zijn er zeer veel actieve koren en muziekverenigingen. Wij willen blijven investeren in onze verenigingen en hun vrijwilligers, want zij vormen het cement van de samenleving. Een mooi voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van een turnhal in Ridderkerk. Bij verenigingen leren jong en oud samenwerken, omgaan met teleurstellingen en verantwoordelijkheid nemen. Zo dragen zij bij aan een sterke en betrokken gemeenschap, waar iedereen kan meedoen en van betekenis kan zijn.

Verenigingen moeten door de gemeente zo goed mogelijk worden gefaciliteerd. Dat betekent: zo min mogelijk regels, snelle vergunningverlening en ruimte voor initiatieven. Wanneer activiteiten in het verlengde liggen van alledaagse (vergunningsvrije) evenementen, zoals een concert of tentoonstelling in een kerk, moet de gemeente soepel omgaan met evenementenvergunningen. Veiligheidsplannen worden altijd gefaciliteerd. Benodigde vergunningen voor verenigingen zijn bij voorkeur doorlopend, zodat ze niet periodiek verlengd hoeven te worden.

Het CDA zet zich in voor het behoud van de initiatiefsubsidie op een adequaat niveau. Kleine subsidies (bijvoorbeeld onder €5.000) krijgen een lichte verantwoordingsplicht, zonder uitgebreide administratie of regels. Naast verenigingen speelt **Facet Ridderkerk** een belangrijke rol in het organiseren van activiteiten voor alle inwoners.

Veel verenigingen hebben moeite met het vinden van vrijwilligers. Wij willen onderzoeken hoe jongeren actief betrokken kunnen worden bij **vrijwilligerswerk**, bijvoorbeeld in combinatie met de maatschappelijke stage. Daarnaast vindt het CDA het belangrijk om periodiek te meten hoe het gaat met verenigingen: wat zij nodig hebben om toekomstbestendig te blijven en welke ondersteuning de gemeente kan bieden. Zo houden we de vinger aan de pols en zorgen we dat het verenigingsleven ook op de lange termijn bloeit.

Speerpunten:

- Facet Ridderkerk in staat blijven stellen om veel activiteiten te organiseren
- Faciliteren van volksfeesten in alle wijken van Ridderkerk, zoals Rijsoord-dag, Draai om de Kraai, Paardenmarkt Slikkerveer en de intocht van Sinterklaas
- Jaarlijks de prijs voor "Sporter van het Jaar" uitreiken om verenigingen in het zonnetje te zetten (Ridderkerkse Sportawards)
- De gemeente speelt een faciliterende rol bij het beschikbaar stellen van goede locaties voor een bloeiend verenigingsleven

- Een gelijk speelveld voor alle sportverenigingen bij gemeentelijke voorwaarden
- Periodiek monitoren hoe het gaat met de verenigingen en welke ondersteuning nodig is om toekomstbestendig te blijven

2.2 Inwoners aan zet

Voor het CDA betekent participatie dat inwoners mee moeten kunnen denken over oplossingen in hun directe omgeving en invloed kunnen hebben op beleidsnota's. De gemeente is er immers voor haar inwoners, en de **denkkracht, daadkracht en betrokkenheid** van inwoners moet maximaal benut worden.

Het CDA wil hiervoor het "uitdaagrecht" (Right to Challenge) inzetten. Als inwoners een project sneller, goedkoper of met meer draagvlak kunnen uitvoeren dan de gemeente, moet hier ruimte voor worden gegeven. Daarnaast worden de **wijkoverleggen** nu vormgegeven als **proeftuinen**, waarin ideeën en plannen in de praktijk getest en geëvalueerd kunnen worden. Wij zien hierin kansen om **participatie** beter te benutten. Inwoners moeten serieus gehoord worden en een beargumenteerde terugkoppeling ontvangen, ook wanneer een andere keuze wordt gemaakt dan hun suggestie.

Het CDA vindt het daarnaast belangrijk dat jongeren actief betrokken worden bij de gemeente. Daarom zetten wij in op het behoud van de kinderburgemeester en het stimuleren van participatie via sociale media en andere laagdrempelige kanalen. Zo leren jongeren meedenken en hun stem te laten horen over zaken die hen aangaan.

Speerpunten:

- Inwoners maximaal betrekken bij oplossingen in hun wijk en beleidsontwikkeling
- Het uitdaagrecht inzetten zodat inwoners projecten kunnen uitvoeren als dit sneller, goedkoper of met meer draagvlak kan
- Wijkproeftuinen structureel evalueren en benutten voor participatie
- Duidelijke terugkoppeling geven aan inwoners nadat zij input hebben gegeven
- Kinderburgemeester behouden en jongerenparticipatie via sociale media stimuleren

2.3 Ontmoeten

De fysieke omgeving kan een belangrijke bijdrage leveren aan het bevorderen van contacten tussen inwoners. De gemeente dient goede **ontmoetingsplekken in alle wijken** te bevorderen. Hierbij kan gedacht worden aan gemeenschappelijke (multifunctionele) ruimten/binnentuinen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten of aantrekkelijke locaties in de natuur zoals het Reijerpark. Verder zijn wij voorstander van het behoud van de UITagenda.

Ontmoetingsplek voor jong en oud: kinder- en natuurboerderij in Ridderkerk

Kinderboerderij De Dierenhof in het Oosterpark is een geliefde plek voor kinderen en gezinnen in Ridderkerk. Hoogtepunt is de ruime geitenwei, die open is voor publiek, zodat bezoekers de geiten van dichtbij kunnen bekijken en knuffelen. De Kinderboerderij valt onder gemeentelijk beheer en er wordt gewerkt aan verdere ontwikkeling van de kinderboerderij. Voor het CDA is het belangrijk dat dierenverblijven worden aangepast waar nodig aan de huidige tijd, **educatieve samenwerking** wordt uitgebreid en er meer activiteiten komen zodat kinderen **spelenderwijs leren over natuur, dieren en milieu**.

Ridderkerk kent daarnaast voorbeelden van **natuurboerderijen en agrarisch natuurbeheer**. Deze organisaties laten zien hoe natuur, dieren, educatie en beheer samen kunnen gaan: begrazing, duurzaam maaien, natuurtechnisch bosbeheer, lokale producten en leeractiviteiten voor jongeren. Het CDA wil deze ontwikkelingen blijven stimuleren, waarbij ook blijvend aandacht is voor **inclusiviteit en toegankelijkheid** voor iedereen. Zo krijgen meer inwoners de kans om in de natuur te zijn, te leren over biodiversiteit en betrokken te zijn bij natuurbeheer. Kinder- en natuurboerderijen moeten een **ontmoetingsplek** zijn voor jong en oud, waar sociaal, educatie & spel en ecologie samenkomen.

Speerpunten:

- Educatieve programma's in samenwerking met scholen en maatschappelijke organisaties uitbreiden, bijvoorbeeld seizoenslessen, rondwandelingen door het Oosterpark gekoppeld aan de dieren, workshops natuur en milieu
- Toegankelijke en inclusieve natuurplekken, paden en voorzieningen voor alle inwoners
- Meer beheer- en begrazingsprojecten in parken of randen van wijken realiseren

Hondenlosloopgebieden

Het CDA Ridderkerk vindt het belangrijk dat hondenbezitters voldoende ruimte hebben om hun huisdieren veilig en vrij te laten bewegen. Goed onderhouden hondenlosloopgebieden en/of omheinde hondenspeelplaatsen dragen bij aan het welzijn van honden, maar ook aan dat van hun eigenaren. Deze plekken stimuleren **ontmoeting** tussen inwoners en zorgen voor sociale verbinding in de wijk. Bij nieuwe woningbouwprojecten moet de gemeente actief oog hebben voor dergelijke voorzieningen, zodat in diverse wijken deze mogelijkheden er zijn. **Hondenlosloopgebieden** maken deel uit van een leefbare en gezonde omgeving waarin zowel inwoners als huisdieren voldoende ruimte hebben.

Waterornament voor een levendig centrum

Het CDA Ridderkerk wil het Koningsplein in het centrum levendiger maken door de aanleg van een **waterornament**. Zo'n fontein met speelse waterstralen, ook wel 'bedriegertjes' genoemd, trekt bezoekers, vooral gezinnen met kinderen, en geeft het plein een aantrekkelijke uitstraling, ook 's avonds door verlichting. Al jaren is er discussie over de plaatsing van een waterornament in het centrum. Het CDA kiest duidelijk voor het Koningsplein als locatie, omdat dit het hart van het winkel- en uitgaansgebied vormt en de levendigheid van het centrum vergroot. Daarbij moeten evenementen wel plaats kunnen blijven vinden op het Koningsplein.

2.4 Toegankelijkheid van kunst en cultuur

Het CDA vindt het belangrijk dat iedere inwoner zich kan ontwikkelen via muziek, toneel of andere culturele vorming en toegang heeft tot plekken waar kunst en cultuur tot leven komen. Deze activiteiten dragen bij aan het gemeenschapsgevoel en het verminderen van eenzaamheid. Daarom is het belangrijk dat er laagdrempelige voorzieningen voor de beoefening van amateurkunst zijn en blijven in Ridderkerk, en dat deze voorzieningen financieel worden ondersteund door de gemeente.

Het CDA wil onderzoeken of er een multifunctionele **concertzaal** kan komen in Ridderkerk, bijvoorbeeld in de vrijkomende muziekschool in het gemeentehuis, zodat muziekverenigingen op een geschikte binnen locatie concerten kunnen geven. Uit navraag bij de diverse Ridderkerkse muziekverenigingen blijkt hier sterke behoefte aan. Een geschikte locatie ontbreekt in Ridderkerk, zo is de huidige Hofzaal in het Gemeentehuis onvoldoende geschikt voor dit soort concerten vanwege akoestiek en ruimte.

Speerpunten:

- Het blijven stimuleren en faciliteren van samenwerking van onderwijs en verenigingen voor een gevarieerd cultuuraanbod voor jong en oud
- Stimuleren van zichtbaarheid van verenigingen in de wijken, bijvoorbeeld door deze jaarlijkse wijkconcerten en tentoonstellingen te laten organiseren
- Permanente plek in het centrum waar onze (muziek)verenigingen zich kunnen laten horen, bijvoorbeeld bij de zomeravondconcerten
- Het creëren van een multifunctionele concertzaal, mogelijk in de vrijgekomen muziekschoolruimte in het gemeentehuis, waar muziekverenigingen zich kunnen laten horen

2.5 Verbeteren van leesvaardigheid en digitale inclusie

Het CDA vindt het belangrijk dat alle inwoners toegang hebben tot informatie en diensten, ongeacht hun leesniveau of digitale vaardigheden. Ongeveer 11% van de volwassenen in Ridderkerk heeft moeite met lezen, schrijven of rekenen, wat neerkomt op **ruim 3.000 inwoners**. Daarnaast heeft een deel van de inwoners moeite met digitale basisvaardigheden, zoals het gebruik van overheidswebsites en digitale formulieren. Het CDA wil dat inwoners beter worden ondersteund en bewust worden gemaakt van hun digitale mogelijkheden. Dit betekent niet alleen hulp bij het gebruik van computers en smartphones, maar ook bij **veilig gebruik van sociale media en nieuwe digitale middelen zoals AI**¹.

Daarnaast willen wij dat de **bibliotheek** voldoende middelen krijgt om deze vaardigheden te stimuleren en op peil te brengen. De bibliotheek is een belangrijke kennisvoorziening, niet alleen voor jongeren, maar voor iedereen. Zij moet zo toegankelijk mogelijk blijven en met de tijd meegaan.

Speerpunten:

- Digitale ondersteuning aanbieden voor inwoners die moeite hebben met computers, websites, sociale media en AI

¹ De afkorting AI staat voor Artificial Intelligence, of in het Nederlands: kunstmatige intelligentie

Het is een verzamelterm voor technieken en systemen waarmee computers taken kunnen uitvoeren die normaal gesproken menselijke intelligentie vereisen.

- Samenwerking met lokale organisaties en bibliotheken om laaggeletterdheid en digitale kloof te verkleinen
- Behouden van het **Taalhuis**, waarbij de lees- en digitale vaardigheden in Ridderkerk worden verbeterd

2.6 Lokaal ondernemerschap en inkoopbeleid

Het CDA zet zich in voor een **sterk lokaal ondernemersklimaat**. Voor lokaal gewortelde bedrijven moet ruimte blijven voor groei, waarbij de vitaliteit van buurten en wijken behouden blijft. De gemeente moet regie nemen op thema's als leegstand, **een aantrekkelijke groene en schone openbare ruimte**, parkeermogelijkheden en veiligheid. Deze thema's moeten met elkaar in balans worden gebracht.

Oplossingen worden in samenspraak met **lokale ondernemers** bedacht, met gebruikmaking van de participatieladder. Tegelijk stimuleert de gemeente maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Leegstaande winkels, bedrijfsgebouwen of overheidspanden worden zo mogelijk gebruikt om **startende en kleine ondernemers tijdelijk te huisvesten**.

Daarnaast willen wij dat de gemeente bij inkoop van producten en diensten voorkeur geeft aan Ridderkerkse bedrijven, zodat lokale ondernemers gestimuleerd worden en de lokale economie versterkt wordt.

Een belangrijk onderdeel voor de aantrekkelijkheid van winkelcentra zijn parkeermogelijkheden.

Het CDA wil een onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheid en invoeren van gratis parkeren rondom winkelcentra. Daarbij moet gekeken worden naar:

- De financiële haalbaarheid en mogelijke budgettaire gevolgen;
- In hoeverre de huidige parkeerkosten inwoners en bezoekers ontmoedigen om Ridderkerk te bezoeken;
- Hoe de huidige parkeergarages hierin meegenomen kunnen worden;
- Alternatieve oplossingen zoals kort parkeren, blauwe zones, kortingsregelingen of bundeling van parkeerplaatsen;

Het CDA blijft ook inzetten op behoud en ontwikkeling van (wijk)winkelstrips door heel Ridderkerk. Wanneer een ondernemer zich meldt, werkt de gemeente mee aan een eventuele vestiging in bestaande centra of strips.

Speerpunten:

- Realiseren van een 'Blauwe zone' op de parkeerplaatsen rondom het winkelcentrum
- Onderzoek naar de mogelijkheid van gratis parkeren rondom winkelcentra, inclusief financiële haalbaarheid en effecten op bezoekersaantallen
- Behoud van de winkelstrips op Plein Oost, Bolnes en in West
- Voorkeur geven aan lokale ondernemers bij gemeentelijke inkoop
- Startende en kleine ondernemers tijdelijk huisvesten in leegstaande panden

Omzien naar elkaar

Als mens zijn we aan elkaar gegeven. We zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zijn het gelukkigst als we in gemeenschap met anderen leven. Als we worden gezien en gewaardeerd. Mensen die kwetsbaar zijn verdienen steun. Wij noemen dit solidariteit. Steun van een sterke samenleving en steun van een beschermende overheid.

3.1 Iedereen doet mee – inclusie en toegankelijkheid

Het CDA staat voor een samenleving waarin **iedereen mee kan doen**, ongeacht beperking, leeftijd, achtergrond of mobiliteit. Mensen met een beperking moeten zo volledig mogelijk kunnen deelnemen aan het dagelijks leven. De gemeente werkt samen met inwoners om te onderzoeken hoe dit het beste mogelijk is, met uitvoering van het **VN-verdrag Handicap** als richtlijn.

Toegankelijkheid van voorzieningen

Sportvoorzieningen, openbare gebouwen en maatschappelijk belangrijke locaties moeten voor iedereen goed toegankelijk zijn. Op initiatief van het CDA wordt jaarlijks door de gemeente een **toegankelijkheidsschouw** gehouden, om te beoordelen hoe toegankelijk Ridderkerk is voor mensen met een lichamelijke en/of geestelijke beperking. **Het CDA wil dat deze schouw ook na 2026 blijft plaatsvinden.**

Daarnaast vinden wij het belangrijk dat er bij openbare voorzieningen **rustplekken of bankjes** beschikbaar zijn, zodat ouderen en mensen die minder goed ter been zijn tussentijds kunnen uitrusten en veilig kunnen deelnemen aan activiteiten in de gemeente.

Inclusieve speelvoorzieningen

Speeltuinen zijn belangrijke plekken voor kinderen om te leren, ontdekken en samen te spelen. Het CDA vindt dat speeltuinen toegankelijk moeten zijn voor alle kinderen, inclusief kinderen met een beperking of in een rolstoel. Ten minste één centrale **speeltuin** in Ridderkerk wordt speciaal ingericht met aangepaste speeltoestellen, zodat alle kinderen samen kunnen spelen.

Goed onderhoud van speeltuinen is essentieel. Ze moeten **veilig, schoon en betrouwbaar** zijn, zodat kinderen zorgeloos kunnen spelen en ouders vertrouwen hebben in de kwaliteit.

Iconische speeltoestellen zoals de **drakenglijbaan op het Jorisplein** moeten behouden blijven tijdens de herinrichting en ook na de herinrichting terugkeren. Tot slot dient er een toekomstbestendige en inclusieve speelvisie te zijn die voor alle kinderen in Ridderkerk veilige en uitdagende speelplekken biedt.

Samen sporten en participeren

Het CDA wil dat mensen met en zonder beperking zoveel mogelijk samen kunnen sporten en bewegen. Bij belangrijke voorzieningen moeten **voldoende invaliden/gehandicapten parkeerplaatsen** aanwezig zijn. In samenspraak met de inwoners, die gebruik maken van deze parkeerplaatsen, moet gekeken worden waar mogelijk extra parkeerplaatsen gerealiseerd kunnen worden. Ook het inclusiebeleid voor mensen met diverse achtergronden of een arbeidsbeperking blijft een aandachtspunt, evenals het tegengaan van alle vormen van discriminatie.

Vrijwilligerswerk en werkervaringsplekken

Vrijwilligerswerk wordt gestimuleerd als middel om actief mee te doen in de samenleving. Daarnaast moeten **meer werkervaringsplekken** beschikbaar komen. Gemeentelijke opdrachten volgen het principe van Social Return On Investment (SROI); bedrijven die dit niet naleven, krijgen sancties.

Speerpunten:

- Manifest 'Iedereen doet mee' blijven uitvoeren en toegankelijkheid voor alle openbare voorzieningen in Ridderkerk bevorderen
- Jaarlijkse toegankelijkheidsschouw voor integrale toegankelijkheid behouden, ook na 2026;
- Ten minste een speeltuin in Ridderkerk specifiek ingericht voor kinderen met een lichamelijke of geestelijke beperking
- Speeltuinen toegankelijk maken voor alle kinderen, inclusief kinderen met een beperking;
- Een toekomstbestendige en inclusieve speelvisie voor alle kinderen in Ridderkerk opstellen en evalueren

3.2 Mantelzorgers

Mantelzorgers zijn de **zachte kracht** in de zorg voor ouderen, gehandicapten en chronisch zieken. De taak van mantelzorgers kan zwaar zijn. Er dient extra aandacht geschonken te worden aan **jonge mantelzorgers**, zij worden vaak over het hoofd gezien. De gemeente Ridderkerk geeft als **blijk van waardering alle mantelzorgers ieder jaar een Pluim** in de vorm van een Ridderkerkpas met een tegoed van € 100,-. Dit tegoed kan worden besteed bij de diverse Ridderkerkse winkels. Het CDA vindt dat een goede zaak en dit moet vooral zo blijven. Dagopvang en de respijtzorg in de gemeente moeten op orde zijn zodat mantelzorgers van tijd tot tijd even op adem kunnen komen. De gemeente staat naast de mantelzorgers en faciliteert ze, bijvoorbeeld door individuele training en coaching. De gemeente blijft Facet faciliteren in haar rol voor mantelzorgers.

Speerpunten:

- Mantelzorgers goed blijven bevragen over waar zij behoefte aan hebben
- Facet blijven faciliteren in haar ondersteuning van mantelzorg

3.3 Gezond, vitaal en betrokken oud worden in Ridderkerk

Ridderkerk is een gemeente met een relatief hoog aandeel ouderen, en de vergrijzing zal de komende jaren verder toenemen. Het CDA vindt het belangrijk dat ouderen lang en gezond waar mogelijk zelfstandig kunnen wonen, volwaardig mee kunnen doen in de samenleving, en toegang hebben tot passende zorg en ondersteuning. Daarnaast moeten zij een gevoel van veiligheid en verbondenheid ervaren in hun leefomgeving.

Een belangrijk aandachtspunt is **eenzaamheid**, dat voorkomt in alle leeftijdscategorieën. Het CDA wil eenzaamheid actief bestrijden door het versterken van bestaande maatschappelijke en sociale verbanden en door ouderen te stimuleren **sociale contacten** te onderhouden. Hiervoor wil het CDA meer **ontmoetingsplekken en 'huiskamers' in wijkgebouwen** realiseren, zodat mensen elkaar laagdrempelig kunnen ontmoeten en ondersteunen. Daarbij vergeten we ook de toegenomen eenzaamheid onder jongeren niet. Er zal een gevarieerd aanbod moeten komen van activiteiten op deze ontmoetingsplekken, waarbij we stimuleren dat jong en oud elkaar blijven ontmoeten en mee kunnen blijven doen aan sociale, culturele en maatschappelijke activiteiten.

Tijdens het **'keukentafelgesprek'** wordt eenzaamheid structureel besproken, zodat tijdig informele of professionele ondersteuning kan worden geboden. Vrijwilligers en professionals worden ondersteund om signalering van eenzaamheid vroegtijdig te leren herkennen.

Tegelijk wil het CDA dat ouderen hun kennis en talenten kunnen inzetten voor de Ridderkerkse gemeenschap, bijvoorbeeld als **coach, mentor of inspirator**. Ook stimuleert het CDA dat ondernemers bij aanbestedingen **Social Return On Investment (SROI)** toepassen, waardoor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief kunnen deelnemen.

Speerpunten:

- Inwoners van boven de 75 jaar minimaal één keer per jaar bezoeken
- Het blijven inzetten van de seniorenwijzer voor nieuwe AOW-gerechtigden om actief bij te dragen aan de samenleving
- Proactief handelen van de gemeente door een hulpaanbod te doen bij overlijden van een partner
- Scholing en informatievoorziening in de samenleving voor het herkennen van signalen van eenzaamheid
- Welzijn op recept verder uitbouwen binnen de huisartsenpraktijken in Ridderkerk
- De gemeente blijft zich inzetten binnen de coalitie 'Één tegen eenzaamheid'
- Realiseren van meer ontmoetingsplekken en huiskamers in wijkgebouwen om sociale contacten te bevorderen;

3.4 Armoede en schulden voorkomen

Armoede gaat vaak samen met eenzaamheid en kan leiden tot sociale uitsluiting. In Ridderkerk zijn er diverse regelingen, mogelijkheden en organisaties die zich inzetten om armoede, dakloosheid en eenzaamheid tegen te gaan. Het CDA vindt het belangrijk dat deze initiatieven effectief en vroegtijdig worden ingezet, zodat problemen zoveel mogelijk voorkomen worden.

Voor jongeren die in armoede opgroeien, geldt vaak een vicieuze cirkel. De pilot voor het **opkopen van schulden** bij jongeren moet daarom worden doorgezet om hen een betere start te geven. Meer algemeen wil het CDA dat (schuld)hulpverleningstrajecten **tijdig en efficiënt** worden ingezet, zodat inwoners snel de juiste ondersteuning krijgen.

Vrijwilligersorganisaties zoals de voedselbank, kledingbank en fietsenbank zijn onmisbaar zolang armoede en schulden bestaan. Wij vinden dat deze organisaties goed gefaciliteerd moeten worden en op één centrale locatie gehuisvest worden, om de bereikbaarheid voor inwoners te verbeteren en samenwerking te versterken.

3.5 Dakloosheid

Dakloosheid heeft grote sociale en psychische gevolgen en kan iedereen in Ridderkerk treffen. Het CDA vindt dat voorkomen beter is dan genezen en wil risicogroepen zoals jongeren, gezinnen en mensen met schulden vroegtijdig in beeld hebben. **Verborgene dakloosheid**, bijvoorbeeld gezinnen die tijdelijk bij anderen verblijven, moet actief worden opgespoord en blijvend ondersteund. Het CDA steunt initiatieven voor vroeg signalering en preventie van dakloosheid zoals **Buut-vrij van Stichting de Overburen**.

3.6 Preventie, sport en gezonde leefstijl

Het CDA zet zich in voor een **vitaal, gezond en sociaal** Ridderkerk, waar iedereen – jong en oud, met of zonder beperking – kan sporten en bewegen. Sport en bewegen verbinden mensen, versterken de gemeenschap en dragen bij aan een gezonde leefstijl. Mensen zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun gezondheid, maar de gemeente kan hieraan een stimulerende rol geven. Voorkomen is beter dan genezen; **investeringen in welzijn, cultuur en sport** zijn op de lange termijn goedkoper dan zorgkosten.

De gemeente werkt samen met maatschappelijke organisaties, verenigingen en sportclubs om een gezonde en veilige omgeving voor alle Ridderkerkers te creëren. Dit betekent dat buitenruimtes en sportvoorzieningen **duurzaam onderhouden** en verbeterd worden, zodat sport en bewegen voor iedereen toegankelijk blijft.

Daarnaast wil het CDA dat er onderzoek wordt gedaan naar de beschikbaarheid van mensen die **AED-apparatuur** kunnen bedienen. Een gemeentelijke campagne kan dit onder de aandacht brengen, waarbij ook apps die meldingen van reanimaties geven, goed kunnen ondersteunen.

Speerpunten:

- Meer buiten sportfaciliteiten zoals trimbanen, zonder dat dit concurrentievervalsing oplevert voor sportscholen en sportverenigingen
- Korting voor minima via de Ridderkerkpas op lidmaatschappen van sportverenigingen
- Sportevenementen ondersteunen die ontmoeting, integratie en vrijwilligerswerk stimuleren
- Pilot starten voor de “Week van de Sport” met extra activiteiten in samenwerking met lokale sportclubs en maatschappelijke organisaties
- Duurzaam onderhouden en verbeteren van sportaccommodaties in alle wijken van Ridderkerk
- Onderzoek en campagnes voor AED-beschikbaarheid en reanimatievaardigheden in de gemeente.

3.7 Jeugdhulp en WMO

In het Openbaar Lichaam Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) werken deelnemende gemeenten, waaronder Ridderkerk, samen om specialistische jeugdhulp in te kopen en veiligheid en bescherming te bieden aan jeugdigen in de regio. Gemeenten weten niet altijd vooraf welke typen zorg en in welke mate nodig zijn. Toch moeten zij voldoen aan de Jeugdwet en zorgen voor een aanbod dat aansluit bij de mogelijke hulpvraag.

Helaas zijn de wachttijden voor ambulante hulp nog te hoog, waardoor sommige jeugdigen te lang wachten op noodzakelijke ondersteuning en soms meer complexe problemen ontwikkelen. Het CDA wil professionals in de **wijkteams** die zich nadrukkelijk richten op preventie van (gezondheids-)problemen. Binnen de jeugdhulp wil het CDA een toename van aanbieders die lichte zorg bieden, zodat specialistische zorg alleen ingezet wordt wanneer nodig. In de overgangsfase is het belangrijk dat zwaardere zorg niet in de verdrukking komt, **wachlijsten afnemen** en financiële tekorten beperkt blijven. Daarbij is het essentieel om bewust om te gaan met de hoge kosten van jeugdhulp, zodat middelen efficiënt worden ingezet en maximaal effect hebben.

Het is belangrijk dat **lokale jeugdhulp** binnen landelijke wet- en regelgeving effectief wordt uitgevoerd. Beleidsdoelen moeten concreet zijn en daadwerkelijk bijdragen aan het welzijn van jeugdigen, met voldoende aandacht voor de financiële kaders van de gemeente. Hiervoor is samenwerking met scholen, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), maatschappelijke organisaties, vrijwilligers noodzakelijk, zodat de lokale jeugdhulp in de praktijk effectief en betaalbaar blijft.

Daarnaast wil het CDA jeugdzorg en passend onderwijs nauwer laten samenwerken en duidelijke afspraken maken met jeugdzorgaanbieders. De pilot jeugdhulp op school wordt ondersteund, omdat dit **vroegtijdige signalering en ook preventie** mogelijk maakt. Klachten binnen het jeugd- en leerlingenvervoer dienen serieus genomen te worden en er moeten oplossingen komen die uitvoerbaar zijn.

Speerpunten:

- Blijvende aanwezigheid van wijkteams op scholen voor preventieve jeugdhulp
- Pilot jeugdhulp op school behouden en uitbreiden waar mogelijk
- Klachten binnen jeugd- en leerlingenvervoer serieus nemen en adequaat oplossen
- Lokale jeugdhulp uitvoeren binnen landelijke wet- en regelgeving, met aandacht voor effectiviteit én kostenbewustzijn.

3.8 Verwarde personen

Voor een goedwerkende aanpak van de toegenomen problematiek van verwarde personen is regionale samenwerking met alle betrokken partners noodzakelijk. Gemeenten hebben daarbij de regierol. De VNG heeft medio 2025 de Tweede kamer opgeroepen om ervoor te zorgen dat gemeenten de beschikking krijgen over de juiste maatregelen en randvoorwaarden om samen met de partners écht werk te kunnen gaan maken van een goede aanpak van de problematiek. Hierin is opgeroepen voor passende wet- en regelgeving, het faciliteren van **passende woon(zorg)plekken** en de structurele financiering van o.a. ambulante GGZ-expertise.

3.9 Zorgwekkend gedrag

Nederland is aan het vergrijzen. Er komen steeds meer oudere mensen, waarbij ook mensen met dementie. Er wordt van ouderen gevraagd zo lang als mogelijk thuis te blijven wonen. Nu kan dit in Nederland gelukkig goed geregeld worden, maar de groei van de problematiek zet door. Er zullen meer en meer demente mensen in het straatbeeld verschijnen. Het CDA is van mening dat Ridderkerk een dementie-vriendelijke gemeente moet blijven. In Ridderkerk wordt door Facet op elke 2e maandag van de maand een Alzheimer Café georganiseerd. Dit, en andere initiatieven om de situatie te verbeteren, steunen we. Het CDA vindt het belangrijk dat iedereen weet hoe men met de dementerende medemens om moet gaan en wilt daarbij meer bekendheid geven aan het landelijk meldpunt "zorgwekkend gedrag".

Zorg voor de toekomst

We hebben de natuur en de cultuur geërfd van onze (voor)ouders en te leen van de mensen die na ons komen. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigen belang en onze eigen tijd, ook op financieel gebied. Daarnaast is ook het zorgdragen voor en beheren van een leefbare gezonde en groene omgeving van wezenlijk belang. Niet wegkijken en doen of er niets aan de hand is, maar zorgen voor een duurzame toekomst!

4.1 Leefbaarheid en vergroening

De gemeente dient te zorgen voor een zichtbare vergroening van de woonomgeving. Parken, speelweides, (natuur-)speeltuinen, volkstuinten en bankjes voor ontmoeting in de natuur **vergroten de leefbaarheid** en dragen bij aan een aantrekkelijke en **gezonde leefomgeving**. Het CDA Ridderkerk vindt dat de kwaliteit van de buitenruimte hoog moet zijn en dat groene elementen actief worden ingezet om wijken met elkaar te verbinden. **Verbindende groenstroken** tussen wijken zorgen voor aantrekkelijke routes voor voetgangers, fietsers en spelende kinderen, **versterken de biodiversiteit** en maken de gemeente toekomstbestendig.

De gemeente legt '**spelen in het groen**' vast als ruimtelijke functie en benut openbare groenstroken optimaal. Groen houdt het dorp koel in de zomer, gaat wateroverlast tegen in de winter en stimuleert biodiversiteit, bijvoorbeeld via bloemrijk bermbeheer en natuurlijke afscheidingen zoals een houtwal bij parkeerplaatsen. Het CDA pleit voor **ecologisch onderhoud**, zonder chemische middelen, en stimuleert groene daken, het afkoppelen van hemelwater van het riool en andere energiebesparende maatregelen. Daarbij moet de gemeente actief samenwerken met het waterschap bij wegen en buitengebieden die worden overgedragen, om verdere ontwikkeling en onderhoud van groene en waterhuishoudkundige voorzieningen te waarborgen. Europese en nationale subsidieregelingen moeten hierbij zoveel mogelijk worden benut.

4.2 Leefomgeving & omgevingswet

Het CDA hecht groot belang aan een **gezonde, veilige en toekomstbestendige leefomgeving**. De gemeente gebruikt de Omgevingswet en de bijbehorende omgevingsplannen als centrale instrumenten om de fysieke leefomgeving te regelen en te ontwikkelen. Juist voor een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving voor alle Ridderkerkers.

Bij de verdeling van de schaarse ruimte moeten keuzes worden gemaakt die een goede balans creëren tussen wonen, werken, samenleven, sport, recreatie, groen en ondernemerschap. Het CDA vindt dat de gemeente actief en met visie moet sturen bij het opstellen van deze plannen en de kwaliteit van de leefomgeving te waarborgen. Wij onderschrijven daarnaast de visie van de gemeente om de **groene kraag** rondom Ridderkerk te behouden en te versterken. Deze groene en blauwe structuren vormen een belangrijk netwerk voor **natuur, recreatie en biodiversiteit**.

De **buitengebieden** vormen een belangrijke schakel in het behouden van ruimte voor recreatie, natuur, biodiversiteit en ontmoeting. Het CDA wil dat bij iedere ruimtelijke ontwikkeling, zoals woningbouw of bedrijventerreinen, de leefbaarheid, bereikbaarheid en groene structuur centraal blijven staan. Zo blijft Ridderkerk een aantrekkelijke gemeente om te wonen, werken en recreëren.

Speerpunten:

- Meer zitbankjes in recreatiegebieden zoals langs de rivieroever van de Noord om ontmoeting en recreatie te stimuleren
- Aanleg van meer minibossen (Tiny Forest)

- Groene daken stimuleren, hiervoor wordt de subsidie voor het vergroenen van tuinen uitgebreid en voortgezet
- Nieuwe ontwikkelingen altijd toetsen aan de impact op leefbaarheid, bereikbaarheid en duurzaamheid
- Het gemeentelijke duurzaamheidsfonds behouden en uitbreiden
- Beschermen en versterken van de groene kraag
- Verbeteren van verbindingen tussen groengebieden
- Integreren van hondenlosloopgebieden in de groene structuur

4.3 Cultureel erfgoed

Het CDA blijft zich inzetten om het cultureel erfgoed zo goed als mogelijk te bewaren. Het landgoed “Huys ten Donck” en Huys te Woude zijn daar enkele voorbeelden van. Wij blijven ook oog houden voor het **religieus erfgoed** vanuit de kerkenvisie. Wij zijn voorstander van het zo snel mogelijk openen van het museum van de Johannes Postschool voor publiek. Ridderkerk mag trots zijn op haar **cultuurhistorische panden**.

Het CDA is dan ook voorstander voor het meer uitdragen van deze historie door middel van **cultuurborden met bewegwijzering** van ons erfgoed langs de snel- en toegangswegen van Ridderkerk.

Speerpunten:

- Het beschikbaar houden van onder andere de Oudheidskamer en Johannes Postschool voor Ridderkerk als historisch erfgoed
- Inzet op realisatie van cultuurborden met bewegwijzering van Ridderkerks cultureel erfgoed langs de snel- en ingangswegen van Ridderkerk (A15, A16)

4.4 Gezonde gemeentefinanciën

De gemeente moet als een **goede rentmeester** met haar geld omgaan en verstandig investeren. Het CDA vindt het belangrijk dat er duurzaam en verantwoord met de financiële middelen wordt omgegaan. Uitgangspunten voor het financieel beleid zijn structurele dekking van de kosten, zorgvuldigheid, transparantie en gematigde lokale lasten. Daarnaast streeft het CDA naar **kostendekkende tarieven** voor gemeentelijke heffingen en prijzen, en wordt de OZB niet verhoogd, behoudens inflatiecorrectie. Hierbij wordt uitgegaan van een passende vergoeding voor gedecentraliseerde Rijkstaken. Ridderkerk is op dit moment een financieel gezonde gemeente en het CDA wil dit zo houden. In de toekomst kan het nodig zijn om scherpere keuzes te maken om de financiële gezondheid te waarborgen, zodat de gemeente kan blijven investeren in een leefbare en toekomstbestendige gemeente voor alle inwoners.

4.5 Afvalbeleid

Het CDA kiest voor een duidelijk afvalbeleid waarbij het scheiden van afvalstoffen en hergebruik van grondstoffen voorop staat en inwoners gestimuleerd worden om afval te scheiden. Inwoners moeten blijvend worden herinnerd aan het belang van **gescheiden afvalstromen**. Het afvalbeleid dient sterk gericht te zijn op **bewustwording** en het zo goed mogelijk **faciliteren van de inwoners** om een zo groot mogelijk draagvlak te creëren en onwettig gedrag (zoals afvaltoerisme, dumping en bijplaatsen bij/naast containers) tegen te gaan. Ook verenigingen, maatschappelijke organisaties en lokale initiatieven spelen een belangrijke rol in het

verminderen van afval en het bevorderen van hergebruik. Zo wordt het scheiden van afval niet alleen een individuele, maar ook een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, die bijdraagt aan een schoner en duurzamer Ridderkerk. Daarnaast wil het CDA dat het gemeentelijk afvalbeleid voortdurend up-to-date wordt gehouden. Het streven moet zijn om steeds dichterbij het doel van zo min mogelijk restafval en maximaal hergebruik van grondstoffen te komen. Daarbij hoort ook dat alle gemeentelijke organisaties zelf het goede voorbeeld geven, door actief in te zetten op afvalscheiding, recycling en circulaire inkoop.

Speerpunten:

- Informatie over gemeentelijk afvalbeleid moet in meerdere talen beschikbaar zijn
- Afvaldumpingen actief tegengaan via handhaving en een duidelijk afvalbeleid
- Het gemeentelijk afvalbeleid wordt regelmatig geactualiseerd
- De gemeente geeft het goede voorbeeld in afvalscheiding en hergebruik

4.6 Natuurbeleid

Het CDA vindt dat de natuur aandacht verdient. Door de noodzaak om meer woningen te realiseren, bestaat het gevaar, dat dit ten koste gaat van de groene omgeving die Ridderkerk nu heeft. Wij zullen ons ook blijven inzetten op meer en **beter groenvoorziening in de wijken**. De gemeente doet al kleine ingrepen. Zo worden openbare groenstroken benut voor een bloemrijk bermbeheer, waarmee het leefklimaat verbetert. Een aangepast maaibeeld bevordert de **biodiversiteit**, hier willen we mee doorgaan. Verder wil het CDA de balans houden en de groene kraag van Ridderkerk in stand houden.

Vorbereid zijn op natuurrampen

Ook Ridderkerk kan te maken krijgen met de gevolgen van klimaatverandering, zoals wateroverlast, extreme hitte of stormschade. Het CDA vindt het belangrijk dat de gemeente voorbereid is en samenwerkt met inwoners, hulpdiensten en waterschappen om risico's te beperken en snel te kunnen handelen bij calamiteiten. Daarbij speelt voorbereiding en communicatie en het actief betrekken van inwoners bij preventie en zelfredzaamheid spelen hierin een belangrijke rol. Het CDA wil ook dat er verschillende locaties geschikt zijn om bij een ramp grote groepen Ridderkerks op te vangen.

4.7 Gezonde waterkwaliteit

Het CDA vindt een goede waterkwaliteit van groot belang voor mens, dier en natuur. Schoon en gezond water is essentieel voor de **biodiversiteit, het welzijn van inwoners en de leefbaarheid van** onze gemeente. Of het nu gaat om de singels in de wijken, de sloten in de polders of de zwemplassen in de buitengebieden: water moet veilig, schoon en aantrekkelijk blijven. Wij willen investeren in **preventie en monitoring**: frequent meten van waterkwaliteit, en het inzetten op natuurlijke oplossingen om water schoon te houden, zoals meer waterplanten en minder gebruik van chemische middelen.

De aanwezigheid van bijvoorbeeld Chemours of vergelijkbare bedrijven in de regio maakt het extra belangrijk om scherp te zijn op mogelijke risico's voor de waterkwaliteit. Het CDA wil dat er **transparant** en tijdig wordt gecommuniceerd over mogelijke vervuiling en dat de gemeente samenwerkt met de betrokken overheden en waterschappen om de gezondheid van inwoners te beschermen.

Voor inwoners zijn de **zwemplassen en recreatieplassen** belangrijke plekken om te ontspannen en samen te komen. Het CDA wil dat deze plassen schoon en veilig beschikbaar blijven en dat er snel en duidelijk wordt gecommuniceerd bij nieuwe uitbraken van bijvoorbeeld blauwalg.

Speerpunten:

- Een actieve rol van de gemeente in het bewaken van de waterkwaliteit, met bijzondere aandacht voor mogelijke risico's vanuit bijvoorbeeld Chemours
- Blijvend inzetten op schone en veilige zwemplassen met duidelijke communicatie bij blauwalg en andere problemen
- Natuurlijke en duurzame maatregelen om water schoon te houden, in samenwerking met waterschappen, provincie en natuurorganisaties

4.8 Landbouw en landschap van de toekomst

Het CDA kiest voor een landbouw die toekomstbestendig is, met oog voor natuur en milieu. Boeren en tuinders zien wij als partners in de zorg voor ons landschap en voor de voedselvoorziening. In de actuele Visie buitengebied erkent de gemeente de noodzaak van een aparte **agrarische visie**, los van alleen natuur of recreatie. Wij willen dat deze agrarische visie verder wordt aangevuld met concrete mogelijkheden zoals inzet op energieopwekking, natuurontwikkeling, zorg- of educatieve nevenfuncties.

Het CDA pleit ervoor dat knellende regelgeving zoveel mogelijk wordt aangepast en maatwerk wordt geboden, waarbij agrariërs zelf verantwoordelijkheid kunnen dragen voor hun bedrijfsvoering én voor natuurbeheer en landschapskwaliteit. In gebieden waar agrarische bedrijven geen toekomst meer zien, willen wij dat de gemeente actief meedenkt over transformatie van bestaande bedrijfsgebouwen: tijdelijke functies, wonen indien passend binnen bestemmingsplan en landschappelijke inpassing, waarbij ook de balans met het kenmerkende open agrarische landschap en de Groene Kraag in de afweging meegenomen moet worden.

4.9 Energietransitie, duurzaamheid en klimaatbeleid

Het CDA vindt dat wij de aarde te leen hebben en deze goed moeten **doorgeven aan de volgende generaties**. Daarom is het van groot belang dat Ridderkerk actief aan de slag gaat met klimaatbeleid, de energietransitie en duurzaamheid. Dit is een grote maatschappelijke opgave die de draagkracht van de gemeente overstijgt, maar waarin we samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties verantwoordelijkheid kunnen nemen. De focus ligt hierbij op laagdrempelige maatregelen die inwoners en bedrijven zelf kunnen uitvoeren, gestimuleerd door het duurzaamheidsfonds. Ridderkerk levert hiermee haar bijdrage aan de Regionale Energie Strategie (RES Rotterdam–Den Haag).

Voor het CDA staat **keuzevrijheid centraal**: inwoners mogen nooit verplicht worden om deel te nemen aan een collectieve energievoorziening. Het opwekken van energie door zon en wind heeft grote invloed op het landschap. Daarom willen wij dat de zonneladder wordt toegepast: eerst zonnepanelen op daken, daarna pas alternatieve locaties. **Agrarische gronden en natuurgebieden worden ontzien, zonneweiden wijzen we af**. Schaarste ruimte wordt zoveel mogelijk dubbel gebruikt, bijvoorbeeld door parkeerterreinen te overkappen met zonnepanelen, wind- en zonne-energie te combineren of asbestdaken te vervangen door zonnepanelen. Er moet hierbij altijd gekeken worden naar hoe we ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid hierbij niet vergeten. Bijvoorbeeld windmolens **niet in de buurt van woningen** en geen nieuwe windmolens in Ridderkerk buiten de RES-afspraken, eerst oplossingen op bestaande daken en infrastructuur, met oog voor leefbaarheid en landschap.

Daarnaast vinden wij dat er bij de planning van **hoogspanningslijnen** zorgvuldig moet worden omgegaan met de omgeving. Het CDA geeft de voorkeur aan oplossingen waarbij hoogspanningslijnen niet over of door Ridderkerk lopen, om de leefbaarheid en veiligheid van onze gemeente te behouden.

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie in de **verduurzaming**. Dit geldt voor de eigen inkoop, maar ook voor maatschappelijk vastgoed zoals scholen, buurthuizen, verenigingsgebouwen en cultureel erfgoed. Daarnaast moet de gemeente bedrijventerreinen ondersteunen bij verduurzaming. Bij het verduurzamen van wijken wil het CDA dat de uitzonderingsmogelijkheid voor gasnetten behouden blijft, zodat er ruimte blijft voor nieuwe innovaties zoals waterstof. Inwoners en gebruikers worden voortijdig betrokken bij planvorming en ondersteund bij het aanvragen van subsidies. Daarnaast maken wij ons sterk voor isolatie van koopwoningen, onder andere via sociale kredieten. Bij de uitgifte van kavels voor woning- en bedrijvenlocaties pleiten wij voor een afdwingbaar duurzaamheidskader. Bij nieuwbouw moet **duurzaam, klimaatneutraal en groen** de norm zijn, gebaseerd op actuele wetenschappelijke inzichten.

De **klimaatvisie** van Ridderkerk laat zien dat er al stappen worden gezet, bijvoorbeeld met klimaatadaptieve maatregelen in de riolering om beter om te gaan met extreme weersomstandigheden. Toch is het huidige tempo niet voldoende om de ambities te halen. Het CDA pleit daarom voor een **herijking van de visie** om de inzet te vergroten en de gestelde doelen alsnog te bereiken.

Speerpunten:

- Inwoners draaien niet op voor kosten van verduurzaming: financiering vanuit de Rijksbegroting
- Stimuleren van woningisolatie via het Nationaal Isolatieprogramma
- Versnellen van vergunningprocedures voor laadpalen
- Gemeente subsidieert onderzoek naar bedrijfsdaken voor zonnepanelen
- Gemeente begeleidt inwoners en bedrijven bij subsidieaanvragen
- Gemeentelijk duurzaamheidsloket met betrouwbaar advies
- Bomen plaatsen tussen Oostendam en de snelweg A15
- Geen nieuwe windmolens in Ridderkerk buiten de RES-afspraken
- Geen zonneweiden in Ridderkerk
- Verplichte geschiktheid van nieuwe daken voor zonnepanelen (vastgelegd in omgevingsvergunning)